

30.03.2023

Asia/8

§ 63

Helen Oy:n ympäristölupahakemus Jakomäen lämpökeskuksen toiminnan olennaiseksi muuttamiseksi

HEL 2021-002748 T 11 01 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti Helen Oy:n ympäristölupahakemuksesta, joka koskee Jakomäen lämpökeskuksen toiminnan olennaista muuttamista, seuraavaa:

Asia

Jakomäen lämpökeskuksen ympäristöluvan 23.11.2018 § 207 muuttaminen

Hakija

Helen Oy
00090 Helen
Y-tunnus: 2630573-4

Toiminta

Hakemus koskee Helen Oy:n Jakomäen lämpökeskuksen toimintaa

Vireilletulotiedot

Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille ympäristö- ja lupajaostossa 8.9.2022.

Hakemuksen peruste

Hakemus on tullut vireille ympäristönsuojelulain 29 §:n perusteella.

Helen Oy on 8.9.2022 jättänyt ympäristö- ja lupajaostolle hakemuksen Jakomäessä sijaitsevan lämpökeskuksen ympäristöluvan (ylja 23.11.2018 § 207, dnro HEL 2017-006555) muuttamiseksi. Toiminnan olennainen muutos koskee kattiloiden polttoainemuutosta ja käyttöaika-rajoituksista luopumista.

Toiminnan luvanvaraisuus

30.03.2023

Laitoksen toiminta on ympäristönsuojelulain 30 §:n 3 momentin ja ympäristönsuojelulain 28 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvanvaraista, koska se sijaitsee pohjavesialueella.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaan toiminnan muuttamista koskevan lupahakemuksen ratkaisee viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu ratkaista vastaavaa uutta toimintaa koskeva hakemus. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n momentin 3 mukaan.

Asian kuvaus

Taustatiedot

Sijainti

Jakomäen lämpökeskus sijaitsee Jakomäen kaupunginosassa Helsingin koillisosassa, lähellä Vantaan kaupungin rajaa. Laitoksen käyntiosoite on Kankaretie 6, 00770 Helsinki.

Päätökset

Voimassa oleva ympäristölupa

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston myöntämä ympäristölupa (23.11.2018 § 207, dnro HEL 2017-006555) koskee Jakomäen lämpökeskuksen toimintaa. Laitos on ns. PiPo-asetuksen (valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista, 1065/2017) tarkoittama huippu- ja varalämpöyksikkö, jonka käyttöaika on voimassa olevan ympäristöluvan mukaan kattilakohtaisesti alle 1 500 h/a viiden vuoden liukuvana keskiarvona.

Muut toimintaa koskevat päätökset ja sopimukset

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös (81/36/2017) polttoöljyn varastoinnin muutoksesta, annettu 14.3.2017.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös (6854/36/2017) 30 m³ kevyen polttoöljyn säiliön muuttamisesta saastuneiden sammuvesien keräilysäiliöksi, annettu 5.12.2017.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös Helen Oy:n Helsingissä sijaitsevien energiantuotantolaitosten ilmanlaadun yhteistarkkailusuunnitelmasta vuosiksi 2019-2023, 3.10.2018, (Dnro UUDELY/5612/2018).

Sopimus HSY Veden kanssa teollisuusjätevesien johtamisesta viemäriin 13.3.1998, päivitetty helmikuussa 2020.

Hakijan esitykset

Helen Oy:n hakemus ympäristöluvan muuttamiseksi

Helen Oy:n hakemus koskee toiminnan muuttamista niin, että laitoksella käytössä oleva 0,5 p-% rikkiä sisältävä raskas polttoöljy (POR 0,5 p-% S) vaihdetaan kevyeen polttoöljyyn, eikä laitoksen käyttötunteja rajata enää 1 500 h/a. Lisäksi nykyisessä ympäristöluvassa ilmoitetusta suunnitelmasta rajata laitoksen käyttötunnit 500 h/a vuoden 2025 alusta luovutaan.

Prosessissa, laitteistossa tai rakenteissa ei ole tapahtunut muutoksia edellisen ympäristöluvan myöntämisen jälkeen. Kevyt rikitön polttoöljy varastoidaan 860 m³ kaksoisvaippasäiliössä, jossa on aiemmin varastoitu 0,5 p-% rikkiä sisältävää raskasta polttoöljyä. Raskaan polttoöljyn käytöstä laitoksella on luovuttu joulukuussa 2022. Tukes on hyväksynyt kaksoisvaippasäiliön riittävyuden vuotojenhallintajärjestelmänä (Tukesin tarkastuspöytäkirja, päätös nro 8159/03.03/2021). Säiliölle on tehty asennus- ja vastaanottotarkastus vuonna 2017.

Laitoksen sytytysöljynä on käytetty ja tullaan käyttämään kevyttä polttoöljyä, jota varastoidaan 0,5 m³:n säiliössä. Säiliö on suojaltaassa, jonka tilavuus on vähintään 1,1 kertaa säiliön tilavuus. Säiliölle on tehty valmistustarkastus vuonna 2017.

Laitoksella tyhjiillään oleva 1100 m³ POR-säiliö on käyttökeskeytystilassa. Jos 1100 m³ säiliö joskus otetaan käyttöön, tarkastetaan se ennen käyttöönottoa ja ilmoitetaan käyttöönotosta kemikaaliasioista vastaavalle viranomaiselle.

Polttoainekuljetusten määrä alueelle riippuu polttoaineen kulutuksesta, joten käyttötuntien mahdollinen lisääntyminen käyttöaika-rajauksista luopumisen johdosta voi lisätä polttoainekuljetusten määrää. Viime vuosina polttoainekuljetuksia on ollut noin 0–30 vuodessa.

Käyttötuntirajoituksista luopuminen mahdollistaa tarvittaessa laitoksen suuremmat käyttötunnit ja siten suuremman lämmöntuotannon. Kokonaispäästöjen määrä (t/a) riippuu käyttötunneista eli käytännössä siitä, kuinka kylmää talvikaudella on.

Päästöt ilman muutosten jälkeen

Polttoaineen muutos ja käyttöaika-rajauksista luopuminen tulevat vaikuttamaan Jakomäen lämpökeskuksen PIPO-asetuksen (1065/2017)

30.03.2023

mukaisiin päästörajoihin. Helen Oy arvioi, että kevyellä rikittömällä polttoöljyllä päästään PIPO-asetuksen päästörajoihin. Laitoksen päästöt (pitoisuudet, mg/Nm³) tullaan varmistamaan päästömittauksin polttoainemuutoksen jälkeen.

Tulevat kokonaispäästöt (t/a) riippuvat laitoksen toteutuneista käyttötunneista. Rikittömän kevyen polttoöljyn rikkipitoisuus on vain 0,001 p-%, joten käyttöaikarajoitusten luopumisesta huolimatta rikkidioksidin kokonaispäästöt tulevat todennäköisesti laskemaan.

Toiminnanharjoittajan mukaan rikittömään kevyeen polttoöljyyn siirtymisellä tulee olemaan myönteinen vaikutus lämpökeskuksen ilmanlaatuvaikutuksiin rikkidioksidin osalta. Toisaalta käyttötuntien lisääminen nostaa laitoksen kokonaispäästöjen määrää. Vaikka laitoksen käyttötunnit kasvaisivat, pysyy Jakomäen lämpökeskuksen osuus pääkaupunkiseudun kokonaispäästöistä toiminnanharjoittajan mukaan vähäisenä.

Hakijan esitys lupamääräyksiksi

Jakomäen lämpökeskus on PIPO-asetuksen (1065/2017) tarkoittama olemassa oleva energiantuotantolaitos, jonka energiantuotantoyksiköiden polttoaineteho on yli 5 MW ja jonka hyötylämmöntuotannosta vähintään 50 % viiden vuoden liukuvana keskiarvona toimitetaan höyrynä tai kuumana vetenä julkiseen kaukolämpöverkkoon. Laitoksen käyttöaikaa ei suunnitella rajattavan.

Helen Oy esittää, että ympäristölupamääräykset pidetään ennallaan alla esitettyjä muutoksia lukuun ottamatta:

Päästöraja-arvot 31.12.2029 saakka

PIPO-asetuksen (1065/2017) mukaiset päästöraja-arvot poltettaessa kevyttä polttoöljyä ovat 31.12.2029 asti seuraavat: typenoksidit 600 mg/Nm³. Helen Oy esittää PIPO-asetuksen mukaisesti, että Jakomäen lämpökeskuksen päästörajat ovat 31.12.2029 saakka: typenoksidit 600 mg/Nm³. PIPO-asetuksen mukaan rikkidioksidin ja hiukkasten päästöraja-arvot (1065/2017, liite 1B) eivät koske kevyttä polttoöljyä.

Päästöraja-arvot 1.1.2030 alkaen

Vuodesta 2030 alkaen Jakomäen lämpökeskukselle on PIPO-asetuksen mukaisesti voimassa seuraavat päästörajat (PIPO-asetuksen liite 1 A): typenoksidit 200 mg/Nm³. Helen Oy esittää PIPO-asetuksen mukaisesti, että Jakomäen lämpökeskuksen päästörajat ovat 1.1.2030 alkaen: typenoksidit 200 mg/Nm³. PIPO-asetuksen liit-

teen 1 A mukaan rikkidioksidin ja hiukkasten päästöille ei ole esitetty raja-arvoja poltettaessa kevyttä polttoöljyä.

Tarkkailua koskevat määräykset

Tarkkailuun liittyvien lupamääräysten osalta Helen Oy viittaa hakemuksessa esitettyyn tarkkailusuunnitelmaan, joka sisältää polttoaineiden, palamisen, ilmapäästöjen, jätevesien, pohjaveden, jätteiden ja melutason tarkkailun. Pohjavesitarkkailussa otetaan lämpökeskuksen piha-alueelle sijoitetusta pohjavesiputkesta pohjavesinäytteet kerran vuodessa. Näytteistä määritetään vähintään haju, sameus, pH, sähköjohtavuus, COD(Mn), kloridi, mineraaliöljyt sekä öljyt ja rasvat.

Asian käsittely

Tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kuuluttamalla siitä Helsingin kaupungin ilmoitustaululla ja verkkosivuilla 12.11. - 20.12.2022 sekä kirjeellä naapurustolle ja alueen asukasyhdistykselle. Hakemuksen keskeinen sisältö on julkaistu kaupungin verkkosivuilla. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Helsingin Uutiset -lehdessä 12.11.2022.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:ltä sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitokselta. Hakemuksesta ei ole saapunut lausuntoja.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia.

Ympäristö- ja lupajaoston ratkaisu

Ympäristöluvan muuttaminen

Ympäristö- ja lupajaosto päätti muuttaa Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston 23.11.2018 § 207 (dnro HEL 2017-006555) myöntämän ympäristöluvan lupamääräyksiä 6, 8, 9, 12 ja 15 jäljempänä esitettävällä tavalla sekä poistaa lupamääräyksen 7. Muutetut lupamääräykset kuuluvat kokonaisuudessaan seuraavasti:

30.03.2023

6.

Lämpökeskuksen päästöraja-arvo typenoksidoille on 1.1.2030 saakka 600 mg/m³n ja sen jälkeen 200 mg/m³n.

8.

Polttoaineet ja kemikaalit on varastoitava ja niitä on käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu pilaantumisvaaraa maaperälle eikä pohja- tai pintavesille, roskaantumista, pölyämistä, hajuhaittaa, epäsiisteyttä eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

Kemikaalit on varastoitava kullekin kemikaalityypille tarkoitettussa ja asianmukaisessa astiassa laitoksen sisällä tai erillisessä lukittavassa varastossa. Varastointitilan lattia on pinnoitettava varastoitavia kemikaaleja kestäväällä pinnoitteella. Nestemäisten polttoaineiden säiliöiden suoja-altaan on oltava tiivis ja sen tilavuus on mitoitettava siten, että vuotoilanteessa suoja-altaaseen sopii vähintään 1,1 kertaa siihen sijoitetun yksittäisen säiliön suurin varastoitava nestetilavuus. Kaksoisvaippasäiliön tai muun ratkaisun riittävyyden vuodonhallintajärjestelmänä arvioi toimivaltainen kemikaaliturvallisuusviranomaisen. Varastointitilassa ei saa olla viemäreihin yhteydessä olevia lattiakaivoja.

Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja jos käytössä on kaksoisvaippasäiliö, se on lisäksi varustettava vuodonilmaisimilla.

Vuotojen leviämisen torjumiseksi on varattava imeytysaineita ja torjuntakalustoa polttonesteiden talteenottoa varten.

Nestemäisten polttoaineiden täyttö- ja purkupaikkojen on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja tai kauttaaltaan kallistettuja.

9.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointiin, käsittelyyn ja vuotojen tarkkailuun käytettävien rakenteiden ja laitteiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti ja tarvittaessa ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin.

Säiliöiden kunto on tarkastettava säännöllisesti vähintään kymmenen vuoden välein.

12.

Polttoaine- tai kemikaalivuodoista on välittömästi ilmoitettava pelastuslaitokselle. Merkittävistä polttoaine- tai kemikaalivuodoista on välittömästi ilmoitettava Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jätevesiviemäriin joutuvista poikkeuksellisista päästöistä on välittömästi ilmoitettava Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY).

30.03.2023

15.

Lämpökeskuksen läheisyyteen asennetusta pohjavesiputkesta on otettava pohjavesinäytteet kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Näytteenoton yhteydessä on mitattava pohjaveden pinnankorkeus. Otetuista näytteistä on määritettävä vähintään haju, sameus, pH, sähkönjohtavuus, CODMn, kloridi, kokonaisöljypitoisuus sekä öljyhilivetyjen kevyet ja raskaat jakeet.

Poistettava lupamääräys 7. kuului seuraavasti:

7. Laitoksessa käytettävän raskaan polttoöljyn rikkipitoisuus saa olla enintään 0,5 painoprosenttia.

Perustelut

Lupamääräysten yleiset perustelut

Ratkaisussa on kyse ympäristöluvan muuttamisesta ympäristönsuojelulain 29 §:n nojalla. Lupamääräyksiä on muutettu siltä osin, kuin polttoainemuutoksen ja käyttöaikaa koskevan rajoituksen poistumisen johdosta on ollut tarpeen.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 6

Vanhan ympäristölupapäätöksen (Ylja 23.11.2018 § 207, dnro HEL 2017-006555) lupamääräystä 6 on muutettu hakemuksen mukaisesti. Päästöraja-arvot on muutettu vastaamaan PIPO-asetuksen (1065/2017) vaatimuksia polttoainemuutoksen jälkeen

Lupamääräys 7

Määräys poistetaan tarpeettomana, koska laitoksella ei enää käytetä raskasta polttoöljyä.

Lupamääräykset 8 ja 9

Lupamääräyksen 8 ensimmäinen ja toinen kappale on siirretty vanhasta luvasta. Toista kappaletta on muutettu PIPO-asetuksen vaatimusten mukaiseksi siltä osin, kuin se koskee suoja-altaalle asetettuja vaatimuksia ja kaksoisvaippasäiliön riittävyttä vuodenhallintajärjestelmänä. Lupamääräykseen on lisätty kolme kappaletta, jotka sisältävät PIPO-asetuksessa edellytetyt vaatimuksia polttoaineiden käsittelylle ja varastoinnille.

Lupamääräyksen 9 ensimmäinen kappale on siirretty vanhasta luvasta. Lupamääräykseen on lisätty toinen kappale, joka koskee säiliöiden tarkastusväliä ja on PIPO-asetuksen mukainen

30.03.2023

Sijainti pohjavesialueella edellyttää polttonesteiden erityisen huolellista varastointia ja käsittelyä. Asianmukaisilla suojausrakenteilla estetään päästöt maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin myös onnettomuustilanteissa.

Lupamääräys 12

Lupamääräys on siirretty vanhasta luvasta. Määräystä on muutettu aiempaan verrattuna siten, että kaikista polttoaine- tai kemikaalivuodoista on välittömästi ilmoitettava pelastuslaitokselle ja merkittävistä vuodoista Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lupamääräys 15

Lupamääräys on siirretty vanhasta luvasta. Määräystä on muutettu aiempaan verrattuna siten, että jatkossa pohjavesinäytteet tulee ottaa vuosittain kaksi kertaa aiemman yhden kerran sijaan. Pohjavesinäytteistä tulee määrittää tarkkailusuunnitelman mukaiset analyysit. Öljyhiiivityjen osalta tulee määrittää sekä kevyet ja raskaat jakeet, että kokonaisöljyhiiivitypitoisuus.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Lupa on voimassa toistaiseksi. Lupapäätöksen muuttamisen ja peruuttamisen perusteista on säädetty YSL 29, 89 ja 93 §:ssä.

Asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan lupaan sisältyviä määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Ympäristö- ja lupajaoston 10.6.2021 § 141 hyväksymän taksan mukainen energiantuotantolaitoksen ympäristöluvan käsittelymaksu on 5 310 euroa. Maksu voidaan määrätä enintään 50 % tätä pienemmäksi, jos esimerkiksi asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi tai hakemus koskee toiminnan olennaista muuttamista. Tämän päätöksen valmisteluun kului 42 tuntia, mikä on 70 % tavanomaisesta. Lupamuutoksen käsittelystä peritään 70 % taksan mukaisesta hinnasta eli 3 717 euroa.

Tämän lisäksi veloitetaan hakijalta kulut, jotka aiheutuvat päätöksen tiedottamisesta lehdissä. Kuulutuksen ja päätöksen lehti-ilmoituskustannukset laskutetaan erikseen todellisten kulujen mukaan. Lasku toimitetaan erikseen Helsingin kaupungin taloushallintopalvelusta.

Lupapäätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen

Päätöksestä kuulutetaan julkisesti Helsingin kaupungin Internet-sivulla osoitteessa <https://paatokset.hel.fi/fi/kuulutukset-ja-ilmoitukset>. Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Helsingin Uutiset -lehdessä.

Päätöksen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta. Päätös on lainvoimainen valitusajan jälkeen, mikäli päätöksestä ei valiteta.

Päätös lähetään tiedoksi hakijalle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY:lle sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle. Kuulutus annetaan tiedoksi myös niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 28, 29, 48–49, 52, 62, 70, 87, 98, 93 ja 134

VNa ympäristönsuojelusta (713/2014) § 15

VNa keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista (1065/2017) § 5, § 10, § 11, § 13, § 14, § 16-18

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa 24.11.2022 § 205

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla. Valitusosoitus on liitteenä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Katariina Serenius

Lisätiedot

Pirkko Paatero, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 26014
[pirkko.paatero\(a\)hel.fi](mailto:pirkko.paatero(a)hel.fi)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Otteet

30.03.2023

Asia/8

Ote

Hakija
Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus
Vantaan kaupunki, ympäristön-
suojeluviranomainen
Helsingin seudun ympäristöpal-
velut -kuntayhtymä
Asianosaiset asukkaat
Pelastuslaitos
Ympäristöpalvelut

Otteen liitteet

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Katariina Serenius

Lisätiedot

Pirkko Paatero, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 26014
pirkko.paatero(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Ympäristölupa 2018
2 Kartta

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Otteet

Ote

Hakija
Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus
Vantaan kaupunki, ympäristön-
suojeluviranomainen
Helsingin seudun ympäristöpal-
velut -kuntayhtymä
Asianosaiset asukkaat
Pelastuslaitos
Ympäristöpalvelut

Otteen liitteet

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös
Hallintovalitus, ympäristölupapäätös